

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Vedení NeRV informuje	str. 2
■ Odbory a ekonomika	str. 3
■ Soukromí na pracovišti	str. 6
■ Školení ve II. pololetí 2022	str. 6
■ BOZP	str. 7
■ RAIL BUSINESS DAYS	str. 7
■ Rozhovor s O. Sobolem	str. 8
■ Sportovní hry OHLA ŽS	str. 9
■ O zdraví...	str. 10
■ Tip na výlet	str. 11
■ Pro dobrou kondici	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

V Brně se v rámci mezinárodního veletrhu Rail Business Days konala konference na téma Moderní, bezpečná a ekologická železnice

Foto: Filip Houdek

SUBTERRA SE STALA PRVNÍM ČESKÝM SOUKROMÝM PROVOZOVATELEM LOKOMOTIVY EFFISHUNTER 1000 OD SPOLEČNOSTI CZ LOKO

Stavební společnost Subterra se stala prvním českým soukromým provozovatelem lokomotivy EffiShunter 1000 (označení 744.150) vybavené zabezpečovacím systémem ETCS. Její zástupci ji převzali 29. dubna v Jihlavě.

„Zvýšíme efektivitu práce celé divize železničního stavitelství a kvalitativně ji posuneme zase o stupeň výš,“ uvedl Jaroslav Čížinský, výrobně-technický ředitel Subterra, patřící do skupiny Metrostav. Spolu s ním byli přítomni Miroslav Kadlec, ředitel divize 3, Radim Wrana, vedoucí Provozu železniční me-

chanizace a Tomáš Turek, vedoucí střediska Půjčovna strojů.

Firma moderní vozidlo využije především při přepravách stavebního materiálu a traťové mechanizace na stavbách v Česku i na Slovensku. Zvýšení dopravní nezávislosti a flexibility ji umožní lépe plánovat a koordinovat činnosti, zajišťované dosud dodavatelsky či pronájmy. Smlouva s CZ LOKO přitom zahrnuje také opci na další dvě lokomotivy.

Jak představitelé Subterra uvedli, při rozhodování celkem logicky padla volba na

tuzemského a zavedeného výrobce, který zároveň garantuje bezproblémový servis a údržbu.

„Komplexní portfolio služeb patří do naší dlouhodobé obchodní strategie. A velmi nás těší, že zákazníci na tuto formu spolupráce slyší. Tím, že starost a péči o lokomotivu přenechají nám, se totiž mohou plně soustředit na svůj hlavní byznys,“ uvedl Michal Schaffer, vedoucí marketingu a zákaznických služeb z CZ LOKO.

Zdroj: CZ Loko

Jednala redakční rada magazínu Nedrážní OBZOR

V Praze, v sídle OSŽ, v Domě Bohemika dne 23. května proběhlo jednání redakční rady internetového magazínu Nedrážní OBZOR, které mělo na programu návrh na nové složení redakční rady, tvorbu pravidelných rubrik v magazínu a spolupráci dopisovatelů.

Vedení redakční rady magazínu Nedrážního Obzoru bude podle návrhu a po schválení NeRV OSŽ následující:

► Vedoucí redakční rady – Bc. Renata Dousková, předsedkyně NeRV OSŽ a místopředsedkyně OSŽ;

► Z titulu pracovní pozice, zástupce vedoucí redakční rady – Tomáš Šlachta, místopředseda NeRV OSŽ;

► Miroslav Novotný zůstává nadále členem redakční rady z pozice zástupce seniorů.

Při tvorbě jednotlivých čísel měsíčníku Nedrážního magazínu Obzor byly ustanoveny pravidelné rubriky, které budou naplňovány redaktorem Milanem Sedlákem či jednotlivými dopisovateli.

Tyto pravidelné rubriky v magazínu budou:

- ☐ Vedení NeRV informuje
- ☐ Odbory a ekonomika
- ☐ BOZP
- ☐ O zdraví
- ☐ Cestování a sport, případně kultura
- ☐ SON
- ☐ Blahopřejeme

Do magazínu je tak nastálo zařazena jako pravidelná rubrika Ekonomika a odbory.

Tato rubrika je nově svým zaměřením více směřována k činnosti odborů v jednotlivých společnostech spadajících pod Nedrážní republikový výbor.

Nedrážní magazín Obzor bude pro OSŽ nadále vydávat Nakladatelství a vydavatelství Milana Sedláka internetovou formou.

Dle jeho vyjádření byli členové redakční rady ujištěni, že i přes vysokou cenu energií, zůstává cenotvorba Magazínu pro OSŽ stejná. Magazín Nedrážní Obzor bude nadále vydáván jako dvanáctistránkový internetový měsíčník.

Při hodnocení aktivity členské základny NeRV OSŽ v oblasti dopisovatelské činnosti, je možno mezi neaktivnější dopisovatele zařadit Miroslava Novotného, MUDr. Gabrielu Ritterovou, Oldřicha Sobola a Oldřicha Lošťáka. Věříme, že se s touto aktivitou přidají i další členové NeRV OSŽ.

Poděkování patří také Janu Buchtovi za možnost využívání jeho rozsáhlé fotodokumentace.

Rozšiřující se řady dopisovatelů jsou nutné vzhledem k pestrosti obsahu magazínu. Tímto redakční rada apeluje na vyšší zainteresovanost dopisovatelů z řad členské základny.

Závěrem bylo konstatováno, že jednání musí probíhat prezenční formou. Další jednání redakční rady Nedrážního magazínu Obzor se bude konat v červenci 2022, v případě potřeby kdykoliv.

R.D.

Proč mají ženy nižší mzdu než muži

Z dostupných informací mají ženy v České republice až o pětinu nižší mzdu než muži. Aby ženy dosáhly na stejnou roční částku jako má muž, musí pracovat ne 12 měsíců, ale 14 měsíců. Podle práva Evropské unie platí zásada za stejnou práci stejná odměna.

To v důsledcích představuje odstranění veškeré diskriminace podle pohlaví ve vztahu ke všem formám a podmínkám odměňování.

Začátek diskriminačního postupu můžeme nalézt již při sjednávání mzdy v podnikatelském sektoru. Zpravidla se jedná o smluvní mzdu, která je označována jako specifický způsob odměňování. Smluvní mzda obsahuje všechny sjednané složky mzdy včetně příplatků v jedné částce. Právě při poskytování těchto příplatků může dojít k diskriminaci nebo znevýhodnění. Zákoník práce vždy uvádí nepodmínělné minimum při stanovení výše příplatku např. za ztížené prostředí, práci v noci apod. Určení výše tohoto příplatku je zcela na rozhodnutí zaměstnavatele.

K rozdílnému zacházení se zaměstnanci odměňovanými platem může dojít také v případě, kdy zaměstnavatel zařadí zaměstnankyni do jiné platové třídy nebo platového stupně v souladu s právními předpisy než zaměstnanec - muže.

Např. jestliže zaměstnavatel bezdůvodně zaměstnanci sjedná mzdu, která je v porovnání s ostatními zaměstnanci vykonávajícími stejnou práci nebo práci stejné hodnoty nižší, je to v rozporu se zásadou rovného zacházení. Jde o porušení §265 odst.2 ZP.

Při odměňování zaměstnavatel především přihlíží k výsledkům práce zaměstnankyně/zaměstnance. Teprve, když jsou v daném období výsledky stejné, přičemž výše odměny u žen je nižší, můžeme hovořit o diskriminaci v odměňování. Náprava tohoto stavu je možná například soudní cestou. Oprávněnost rozdílu výše mzdy mezi mužem a ženou je povinen prokázat, v případě soudního sporu, zaměstnavatel.

Mezi další velmi časté problémy diskriminačního charakteru patří snižování nebo odebrání osobního příplatku, kdy ve většině případů jde právě o ženy, kterým jsou tyto příplatky odebrány. Podle právního názoru Nejvyššího soudu lze: „příplatek snížit jen v případě zhoršení výsledků pracovní činnosti posuzovaných podle množství a kvality nebo v případě zmenšení rozsahu pracovních úkolů. Odejmout příplatek lze jen tehdy, přestane-li zaměstnanec dosahovat velmi dobrých pracovních výsledků posuzovaných podle množství a kvality nebo plnit větší rozsah pracovních úkolů než ostatní zaměstnanci“.

Nutno podotknout, že pro zaměstnance, zejména ženy, je úspěšnost uplatňovaného nároku spočívající v rozdílném odměňování velmi nejistá. A navíc do prokazování pracovních výsledků se žádná zaměstnankyně nehrne.

Při uplatnění mzdových nároků je třeba také brát ohled na promlčecí dobu, která je podle občanského zákoníku tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Smluvní strany si však mohou stanovit kratší nebo delší promlčecí dobu, počítanou ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé. Tato lhůta musí být v rozmezí jednoho až patnácti let.

R.D.

Kdy se daní benefity

Mnoho zaměstnavatelů nabízí svým zaměstnancům různé benefity. Jelikož na benefity není žádný právní nárok, je jen na zaměstnavateli nebo na dohodě se zaměstnavatelem, které benefity poskytne nebo sjedná s odborovou organizací do kolektivní smlouvy.

Jelikož se nedaní jen finanční příjmy, tak ne každý benefit je pro zaměstnance osvobozený od daně. Co se musí danit a co ne, nám ukládá Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, v platném znění, přesněji § 6 tohoto zákona. Probereme si tedy benefity, které a od jaké výše u zaměstnanců podléhají dani z příjmu a vymeřovacímu základu pro sociální a zdravotní pojištění neboli z čeho zaplatí daně.

● Příspěvky zaměstnavatele na životní nebo penzijní pojištění v souhrnu nad 50.000,- Kč ročně.

● Stravenkový paušál nebo příspěvek zaměstnavatele na stravenku nad 82,60 Kč v roce 2022 (výpočet je 70 % z horní hranice stravného pro 5 – 12 hodin).

● Cestovní náhrady nad limit stanovený vyhláškou o změně sazeb pro účely poskytování stravného.

● Služební automobil pro soukromé účely se považuje jako příjem zaměstnance ve výši 1 % vstupní ceny vozidla, min. 1000 Kč. Pokud si nebudete hradit projeté palivo za soukromé jízdy, bude podléhat také zdanění.

● Poskytování bezplatné přepravy z a do zaměstnání.

● Odborný rozvoj (školení, rekvalifikace apod.) který nesouvisí s předmětem činnosti zaměstnavatele.

● Nepeněžní dary pro zaměstnance mimo vazbu na interní předpis nebo kolektivní smlouvu nad 2000 Kč (v součtu) za kalendářní rok a veškeré peněžní dary.

● Zaměstnanecké slevy na zboží, příp. služby.

Zaměstnanecké slevy mají jedno velké „ALE“, a to že pokud zaměstnavatel provede tzv. dodatečnou slevu např. z důvodu blížícího se konce trvanlivosti, mírně poškozeného zboží, nevyužívání služeb, velkých zásob apod., tak tato sleva nepodléhá u zaměstnanců zdanění.

T.Š.

NENÍ ŽELEZNIČÁŘ JAKO ŽELEZNIČÁŘ

Dokončení z čísla 5/2022

Obrovský rozsah prací znamenal také zvýšenou potřebu nových zaměstnanců. Podnik proto začal budovat jak bytové jednotky, tak ubytovny vlastními silami a kapacitami. Jednalo se například o výstavbu 14 bytových jednotek v Dobřanech, ubytovnu v Libni, která měla 600 lůžek, a byla budována pro potřeby ČSD. Pro potřeby České pošty potom ubytovna na Zbraslavi.

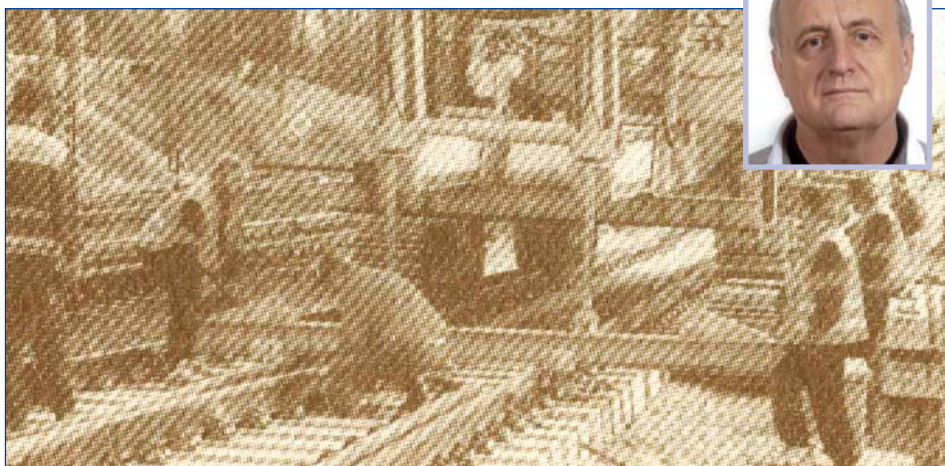
Do podvědomí Pražanů se Železniční stavitelství Praha zapsalo přestavbami a rekonstrukcemi tramvajových tratí. Skoro ve všech pražských obvodech jste mohli narazit na práci zaměstnanců této firmy. V té době také vznikl elektromontážní závod, který během času prošel dynamickým rozvojem. Na konci roku 1966 zaměstnával 2600 zaměstnanců všech profesí. Pro zajišťování potřebných kapacit pro výkopové práce, které se ve složitých podmínkách prováděly ručně, se dělal nábor zejména na Slovensku. Tak byly zajišťovány především akce na pokládce dálkových kabelů pro ČD nebo osvětlení nádraží, přecladišť, telefonizace sídlišť, rekonstrukce distribučních vedení PRE a další.

Speciální zakázkou byly Blokové komplexní naftové stanice-BKNS pro Sovětský svaz pro ropovod Družba. Výroba speciálních vytápěných vagonů pomocí tepelných folií ve stěnách probíhala ve spolupráci s rakouskou firmou v Trebišově. Tyto speciálně vyráběné vagony obsahovaly trafostanice, „čerpačky“ atd. Odtud se odvážely do tundry až za Ural. Železniční stavitelství se rozrostlo na 7 závodů a vlastní učiliště v Benešově.

LÉTA OSMDESÁTÁ

Léta osmdesátá charakterizuje bezesporu hlavně Temelín, dále Kralupy, tunely Nelahozeves, přeložky v Ústí nad Labem, bytová výstavba a stavba polikliniky v Plzni a v Praze poliklinika Italská.

Investiční náklady prvního a druhého souboru temelínských staveb zabezpečovalo Železniční stavitelství jako vyšší dodavatel stavební části. Jednalo se o ZVT Čičenice – Týn nad Vltavou, ZVT České Budějovice – Čičenice, třetí soubor České Budějovice – Veselí nad Lužnicí zabezpečovalo Železniční stavitelství Brno. Za zmínku z té doby jistě stojí nová konstrukce výhybek tvaru T3,T4,T6, které dovolovaly odbočení rychlostí 100 km za hodinu. Společně se ŽS Brno a ŽS Bratislava bylo ŽS Praha budovatelem železničního zkušebního okruhu u Velimi.

LÉTA DEVADESÁTÁ

Fenoménem devadesátých let byla výstavba koridorů Děčín – Břeclav, druhý z Břeclavi přes Přerov na polské hranice a dostavba Hlavního nádraží v Praze. Stavby v rámci dotací z evropských fondů např. elektrifikace trati České Budějovice – Horní Dvořiště, TRS a zahraniční akce v oblasti Čadce. Jednalo se vždy o náročnou organizaci prací při modernizacích a rekonstrukcích především při pracích v železniční stanici Praha - hlavní nádraží, kde současně probíhaly práce na zdvoukolejnění 3.vinohradského tunelu.

PRIVATIZACE

V první vlně privatizace byl státní podnik Železniční stavitelství Praha v dubnu 1992 transformován na akciovou společnost. ŽSP bylo resortní stavebně montážní organizací Federálního ministerstva dopravy. Zajišťovalo investiční výstavbu související s modernizací, automatizací a větší prostupností tratí, výstavbou, rekonstrukcí a sanací železničního spodku a svršku, výstavbou a rekonstrukcí a moder-

nizací železničních stanic, před elektrizačními úpravami. Závod 02 se zabýval prováděním prací na železničním spodku, svršku a inženýrských stavbách na tratích Československých a později Českých drah. V roce 1995 získala majoritní podíl akcií největší česká stavební firma IPS, a.s. a z ŽSP se stala dceřiná společnost. V roce 2000 se stala majitelem IPS, a.s. švédská firma SKANSKA a Železniční stavitelství se tak začlenilo do této nadnárodní společnosti. Tímto začleněním došlo k výraznému posílení jako dodavatele kolejových staveb. Slibně se rozvíjejí kontakty se zahraničím – Slovenskem, Polskem a v dalších zemích.

SOUČASNOST

K napsání článku mě přivedly některé názory, že železniční doprava je na ústupu, že železničář je pouze ten, co nosí uniformu nebo červenou čepici. Dovolil jsem si zkrácený pohled dlouholetého zaměstnance firmy do historie společnosti, která velkým dílem přispěla právě k rozvoji železnice a její místo je na železnici nezastupitelné. Stejně tak můžeme hovořit o dalších společnostech a mají bohatou historii i současnost jako jsou španělská OHLA ŽS Brno, CZ LOKO Česká Třebová, EŽ Praha, TSS, a.s., WAGON Louny, RYKO Děčín, PARS Šumperk, německé ŽPSV Uherský Ostroh, AŽD Praha a dalších. Také na jejich historii se můžeme přesvědčit, že bez jejich práce by ČD a soukromí dopravci nemohli poskytovat služby pro obyvatele v plném rozsahu. Jsem přesvědčený, že většina zaměstnanců těchto firem je víc železničářem než samotní zaměstnanci ČD. Proto ten název mého článku.

VYŘIZOVÁNÍ SOUKROMÝCH ZÁLEŽITOSTÍ NA PRACOVÍŠTI

Každý z nás, zaměstnanců, má někdy potřebu řešit soukromé záležitosti během dne. Je to správné?

Zaměstnavatel má díky právním předpisům, zejména zákoníku práce, právo na ochranu svého názvu, své dobré pověsti atd.

Zaměstnanci nesmějí bez souhlasu zaměstnavatele užívat pro svoji potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele. To se týká i používání výpočetní techniky nebo služebního telefonu.

V případě, že zaměstnanec neoprávněným zásahem poruší toto právo, může se zaměstnavatel domáhat přiměřeného zadostiučinění, třeba soudní cestou.

Elektronická pošta zaměstnavatele je pomocníkem vedoucím k vyšší efektivitě práce, ale vedle kladů, které technika přináší, se objevují i problémy.

A to v případě, kdy si zaměstnanec v pracovní době řeší soukromou elektronickou korespondenci. Při právním posouzení se musí vyjít z Listiny práv a svobod, která zaručuje ochranu listovního tajemství. Výjimkou jsou případy, které jsou uvedeny ve zvláštním právním předpise, např. vyšetřování trestního činu.

V případě, že existuje důvod pro kontrolu, pak zaměstnavatel může elektronickou poštu prohlížet, ale pouze tehdy, kdy je naplněno ustanovení §316 Zákoníku práce. Zaměstnavatel musí pak zaměstnance informovat o rozsahu kontroly a o způsobech jejího provádění. To platí i o dalších zásadách do soukromí zaměstnance jako např. při sledování telefonických hovorů nebo zavádění či rozšíření počtu kamerových sníma-

čů na pracovišti.

Naproti tomu jsou zaměstnanci povinni plně využívat pracovní dobu, nemohou si v ní vyřizovat soukromé záležitosti, a nejsou oprávněni využívat služební počítače ani jiné výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele pro soukromé účely.

Zcela jiná je situace, kdy zaměstnanec **při práci home-office** využívá vlastní počítač. Podle § 317 zákoníku práce se na zaměstnance, který pracuje v tomto režimu, nevztahuje rozvržení pracovní doby určené zaměstnavatelem. **Začátek a konec pracovní doby si zaměstnanec určuje sám**, za podmínky dodržení pětidenního režimu práce, se stanovenou délkou pracovní doby. Stejně tak si zaměstnanec při dodržení platné legislativy určuje přestávky v práci. **Pokud tedy si zaměstnanec vyřizuje soukromou korespondenci v době přestávky v práci, je to jeho záležitost**, a proto se nemůže jednat o porušení pracovních povinností a ani o zásah do majetkových práv zaměstnavatele.

Při vyřizování **soukromých telefonních hovorů** ze služebního telefonu má zaměstnavatel právo předepsat zaměstnanci telefonní poplatky ve formě náhrady škody nebo přímo srážením ze mzdy. Předpokladem vzniku odpovědnosti zaměstnance za škodu je, že ji způsobil porušením povinností z pracovního poměru, které jsou uvedeny **například v pracovním řádu zaměstnavatele**. Tajemství obsahu telefonického rozhovoru jsou pro zaměstnavatele však nedostupné. To znamená, že zaměstnavatel nemůže odposlouchávat telefonní hovory zaměstnance, i kdyby se jednalo o hovory soukromé.

U **soukromých dopisů** zaslaných zaměst-

nanci do firmy se oprávnění zaměstnavatele nebo jeho zástupce k otevření dopisu řídí pravidlem textu adresy, komu je určen. Pokud je jako první určen zaměstnanec a pak následně firma, musí být tento dopis doručen adresátovi neotevřen. V případě, kdy je na prvním místě napsaná firma a pak jméno zaměstnance bez ohledu, zda je napsáno "k rukám", je příjemcem písemnosti instituce, která rozhodne, kdo písemnost vyřídí.

Kamerový systém na pracovišti může být významným důkazním materiálem pro zaměstnavatele. Při zavádění kamerových systémů je třeba vždy posuzovat zejména podle Listiny základních práv a svobod, podle zákoníku práce, občanského zákoníku, podle nařízení GDPR a zákona o zpracování osobních údajů a Listinou základních práv a svobod, jež je součástí naší Ústavy, je zaručena nedotknutelnost osoby a jeho soukromí. Z toho důvodu musí být kamerový systém umístěn v prostorech, kde nedojde k zásahu do ochrany soukromí zaměstnance. O zásah do ochrany soukromí zaměstnance by se například jednalo v případě, kdy kamery budou instalovány za účelem sledování zaměstnanců v kancelářích, na chodbách sociálních zařízení atp. V každém případě je povinností zaměstnavatele upozornit na instalaci kamer v objektu. Způsob kontroly, evidence, zpracování monitorace atd. jsou obsaženy v zákoníku práce.

Podrobnější informace týkající se kamerového systému byly zveřejněny v předchozím čísle Nedrážního magazínu Obzor.

CZ LOKO OTEVŘELO ŠKOLÍCÍ A UBYTOVACÍ ZÁZEMÍ

Nové školící centrum pro 30 osob a ubytování pro 25 zaměstnanců nabízí zrekonstruovaná budova, kterou společnost CZ LOKO otevřela 18. května 2022 v historickém centru České Třebové.

„Vyřešili jsme tím hlavně vlastní potřeby, protože dostatečné vzdělávací a ubytovací kapacity nám chyběly. Ale stejně tak mě těší, že jsme pomohli vylepšit vzhled města, s nímž jsme spojeni už od poloviny 19. století, kdy zde začala oprava lokomotiv,” uvedl Josef Bárta, majoritní akcionář a předseda představenstva CZ LOKO.

Zanedbaný a dlouho nevyužívaný objekt, v němž kdysi byla i banka, firma získala v roce 2020.

Podle Magdalény Peterkové, starostky města, je nové využití objektu velmi dobrým počinem. *„Vím, že stavební úpravy nebyly jednoduché, neboť se dům nachází v městské památkové zóně a bylo třeba splnit podmínky památkářů. Plné využití objektu na Starém*

náměstí velmi vítám a věřím, že napomůže oživení centra města,” říká starostka.

„Modernizace to byla radikální, ale také velmi ohleduplná k okolí. Výsledkem spolupráce se stavebním úřadem je citlivé začlenění do rázu celého náměstí,” dodává Jiří Kutálek, správni a personální ředitel CZ LOKO.

Z náměstí jsou dva vchody. První vede do školícího střediska a bytové části s pěti pokoji a společnou kuchyní. Druhý pak do prostor, o jejichž využití není ještě rozhodnuto. Může v nich být lékárna nebo ordinace lékaře. Z boční ulice je vchod do ubytovny s devíti pokoji ve dvou patrech. K dispozici je šatna, kuchyně, společenská místnost a několik sociálních zařízení. Budova má svého stálého správce a ostrahu.

CZ LOKO tím výrazně rozšířilo možnosti pro vzdělávání zaměstnanců, protože školící zázemí přímo v továrně už naráží na kapacitní limity. Vedle větších školících akcí zde bude

pořádat i setkání se zákazníky, konference nebo firemní akce.

„Vlastní ubytovací kapacity jsme dosud neměli žádné. Je to strategická investice, protože nám rozšiřuje možnosti nábory zaměstnanců z celého Česka i zahraničí. Bez toho se neobejdeme. Kapacita se také velmi rychle zaplnila,” vysvětluje Jiří Kutálek. Firma chce ubytování či bydlení svých zaměstnanců věnovat pozornost i nadále, protože podle demografické křivky za osm až deset let nejsilnější ročníky odejdou do penze a naopak ty početné nejsilnější budou v produktivním věku.

„Pak nebude jiná možnost, než chybějící profese jako svářeče nebo elektrikáře přivést ze zahraničí. Proto i své ubytovací kapacity budeme muset dále rozšiřovat,” dodal. Vedle České Třebové v úvahu připadá i Jihlava, kde má firma druhý závod, specializovaný na výrobu nových lokomotiv. **Zdroj CZ LOKO**

Do kampusu s DPMB tramvajovým tunelem

První tramvaje se po téměř kilometr dlouhé trati projedou na konci letošního roku

Lidé, kteří míří v posledních dnech do bohumické nemocnice či do univerzitního kampusu, už mají před očima téměř hotovou podobu přestupního terminálu. Jeho ústředním bodem je konečná tramvajová zastávka, která je řešena úvratově, tedy se dvěma koncovými slepými kolejemi bez klasické objízdny smyčky. Tramvajové nástupiště bude kompletně zastřešené stejně jako navazující zastávky pro trolejbusy a autobusy. Novou podobu má i autobusová a trolejbusová smyčka, která zčásti vede nad tramvajovým kolejištěm, které ústí z tunelu pod Jihlavskou ulicí. Před nemocnicí se aktuálně pokládá dlažba mezi kolejemi a nástupištěm.

Stavba tramvajové trati ke kampusu v Brně pokročila do jedné z posledních fází, když začala pokládka kolejí ve zhruba 600 metrů dlouhém tramvajovém tunelu. Kvůli nutnosti vjezdu vozidel údržby se v tunelu pokládají jiné kolejnice než na zbytku trati.

V tunelu se pokládají žlábkové kolejnice, které se používají tam, kde tramvaje jezdí na společné komunikaci s osobními auty. Kolejnice se liší jak svojí výškou, jsou o něco vyšší, tak i tvarem. Pokládka bude probíhat od spodní části tunelu.

Pokládka kolejí zabere zhruba tři měsíce. Následně začnou stavbaři instalovat zabezpečovací zařízení, ovládání výhybek, kamerový systém, osvětlení, informační a protipožární systémy.

Pokládka kolejí na nové téměř kilometrové trati začala loni v listopadu. Koleje už jsou položeny na konečné stanici u Netroufalek a na úseku zastávky Osová. V těchto místech je otevřený tramvajový svršek, kde jsou koleje uloženy ve šterku na dřevěných nebo betonových pražcích. V tunelu budou zabetonovány.

Pokud jde o tunel, který byl budován jako hloubený, je hotová většina zásypů i velká část úprav povrchů nad tunelem. Začala i výsadba zeleně, v souvislosti se stavbou trati bude vysazeno 300 stromů a 2000 keřů.

Stavba nové trati začala v roce 2019. Od stávající trati se odpojuje v dopravním uzlu Osová, odkud pokračuje tunelem pod Mikuláškovým náměstím, podjíždí ulice Labská a Jihlavská a ústí na ulici Netroufalky. Na trati vznikají dvě zastávky, jedna je umístěna v podzemí.

Dělníci montují v tunelu elektroinstalaci a v podzemní zastávce Západní brána už jsou usazené eskalátory a dělníci montují výtahy. Na přesunuté zastávce Osová jsou hotové výtahy, které chyběly cestu-

Nízkopodlažní tramvaj Dopravního podniku města Brna

lustrační foto: Jan Buchta

jícím s kočárky, na vozíku či hůře se pohybujícím lidem.

Vedení města si slibuje, že nová trať už koncem letošního roku výrazně zjednoduší cestování desítkám tisíc lidí, kteří denně míří do oblasti Fakultní nemocnice Brno a Univerzitního kampusu Bohunice. Nyní musí lidé využívat trolejbusy či autobusy. Dopravu na trase bude zajišťovat linka číslo 8.

Celá trať vyjde na 1,4 miliardy. Stavba za 1,4 miliardy korun začala na podzim 2019. Jde o třetí novostavbu tramvajové tratě v Brně od poloviny 90. let minulého století. Mezi novodobé stavby patří prodloužení tratě v Líšni o jednu zastávku na Mířkovu a o jednu zastávku v Králově Poli do Technologického parku.

OHLA ŽS BRNO PŮSOBÍ NA I. KORIDORU

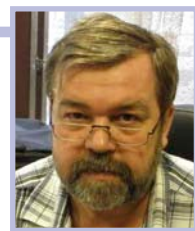
Stavba je součástí celostátní dvojkolejné koridorové železniční trati č. 260 Brno–Česká Třebová. Traťový úsek z Adamova do Blanska je součástí důležitého 1. tranzitního koridoru.

Probíhají zde také sanace všech stávajících pěti tunelů. Jeden z nich, jednokolejný tunel

č. 8/2 bude kvůli špatnému technickému stavu rekonstruován kompletně.

Tať přímo prochází evropsky významnou lokalitou Údolí Svitavy, zatímco v jihovýchodní části stavby ve vzdálenosti cca 80 m od trati se nachází evropsky významná lokalita Mo-

ravský kras. Územím stavby navíc prochází Březovský přívalděč, zásobující brněnskou aglomeraci pitnou vodou. Z těchto důvodů je nutné zavést opatření, která zamezí jeho případnému poškození.

PŘEDDŮCHOD A PŘEDČASNÝ DŮCHOD

Mnoho lidí si plete předdůchod s předčasným důchodem. Předdůchod vyplácí penzijní fondy z částky, kterou jste si naspořili. Předčasný důchod vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení.

Čerpat předdůchod je možné nejdříve pět let před dovršením důchodového věku, a to za podmínek, že jste spořili na penzijním fondu minimálně pět let a máte v roce 2022 naspořeno dostatečnou částku na dobu, po kterou chcete předdůchod čerpat, aby vyplácená penze činila měsíčně minimálně 30 % průměrné mzdy. Což činí v roce 2022 alespoň 11 114 Kč. Varianty délek předdůchodu jsou 2, 3, 4 nebo 5 let. U nejkratší dvouleté varianty je třeba mít naspořeno cca 280 000 Kč, u nejdelší pětileté varianty cca 700 000 Kč.

Výhodou předdůchodu je, že stát po dobu čerpání předdůchodu za vás bude platit zdravotní pojištění a u důchodového pojištění pro výpočet starobního důchodu vzniká tzv. vyloučená doba neboli nebudou se počítat nulové příjmy po dobu čerpání předdůchodu,

díky tomu se vám nesníží důchod, ale zároveň se tato doba nepočítá do odpracovaných let. Další výhodou je, že u předdůchodu, můžete pracovat nebo podnikat a můžete si vybrat, zdali pro výpočet starobního důchodu využijete vyloučenou dobu nebo výpočet z toho co jste odpracovali při čerpání předdůchodu.

Je dobré důkladně zvážit, zda začnete čerpat předdůchod, jelikož jej nelze přerušit ani předčasně ukončit a čerpáte naspořené peníze z penzijního připojištění, které jste si spořili na přilepšenou k důchodu. V případě nečekaného úmrtí se nevyčerpaná částka vyplácí osobě uvedené ve smlouvě s penzijní společností, a v případě že není uvedena, je nevyčerpaná částka předmětem dědického řízení.

Předčasný důchod je jednoduše řečeno starobní důchod krácený o určité procenta z výměru v závislosti na délce pobírání předčasného důchodu. Krácení je za každých započatých 90 dnů předčasného důchodu a je doživotní. Například při předčasném důchodu v délce 5 let, budete krácení přibližně

o jednu třetinu z výměru starobního důchodu.

Podmínky kdy a jak dlouho lze čerpat předčasný důchod jsou závislé na důchodovém věku. Při důchodovém věku menším než 63 let, lze do předčasného důchodu jít o 3 roky dříve. Při důchodovém věku 63 let a více (max. 65 let), lze do předčasného důchodu jít po dovršení 60 let věku, takže je možné až 5 let. Další podmínky, informace a tabulku kdy je váš důchodový věk, dle roku narození naleznete na webu (mpps.cz/starobni-duchody).

Přivýdělek u předčasného důchodu je možný jen do výše, kdy nepodléhá sociálnímu pojištění, u DPP do 10 000 Kč měsíčně, u DPČ do 3 500 Kč měsíčně, u podnikání do 85 058 Kč za rok.

Z dlouhodobého hlediska je předčasný důchod nevýhodný, jelikož je vypočtená částka doživotní a zůstává i ve starobním důchodu.

Případné čerpání předdůchodu a předčasný důchod společně je možné.

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY OSŽ NA II. POLOLETÍ ROKU 2022

Semináře jsou určeny pro předsedy ZO OSŽ, místopředsedy ZO OSŽ, členy ZV ZO OSŽ, Výborů OSŽ, pro funkcionáře, kteří v ZV ZO OSŽ zabezpečují činnost na úseku BOZP, pro hospodáře a pro členy RK ZO OSŽ.

14. 9.–16. 9. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast hospodaření (začátečníci)

Třídenní seminář pro nově zvolené hospodáře, případně předsedy, funkcionáře ZO OSŽ a členy RK ZO OSŽ.

19. 9.–21. 9. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA – oblast BOZP

Třídenní seminář pro pokročilé inspektory BOZP ze ZO OSŽ.

21. 9.–23. 9. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast pracovní právní

Třídenní seminář pro předsedy, místopředsedy, členy ZV ZO OSŽ, členy Výborů OSŽ se zaměřením na pracovní právní problematiku, předpisů souvisejících, prováděcích, dále vnitřních předpisů OSŽ a vnitřní odbornou činnost apod.

3. 10.–5. 10. 2022 RZ Prudká u Tišnova

Gestor: JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA – oblast BOZP

Třídenní seminář pro pokročilé inspektory BOZP ze ZO OSŽ.

10.–7. 10. 2022 RZ Prudká u Tišnova

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast hospodaření (pokročilí)

Třídenní seminář pro hospodáře, případně předsedy, funkcionáře ZO OSŽ a členy RK ZO OSŽ.

12. 10.–14. 10. 2022 RZ Prudká u Tišnova

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast pracovní právní (pokročilí)

Třídenní seminář pro předsedy, místopředsedy, členy ZV ZO OSŽ, členy Výborů OSŽ se zaměřením na pracovní právní problematiku, předpisů souvisejících, prováděcích, dále vnitřních předpisů OSŽ a vnitřní odbornou činnost apod.

17. 10.–21. 10. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA – oblast BOZP

Pětidenní seminář pro funkcionáře ZV ZO OSŽ působící na úseku BOZP, kteří dosud žádné školení neabsolvovali, případně absolvovali toto školení již před delší dobou.

2. 11.–4. 11. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast pracovní právní

Třídenní seminář pro předsedy, místopředsedy, členy ZV ZO OSŽ, členy Výborů OSŽ se zaměřením na pracovní právní problematiku,

předpisů souvisejících, prováděcích, dále vnitřních předpisů OSŽ a vnitřní odbornou činnost apod.

9. 11.–11. 11. 2022

Hotel Lesní chata – Kořenov

Gestor: JUDr. Petr Večeř – oblast hospodaření (pokročilí)

Třídenní seminář pro hospodáře, případně předsedy, funkcionáře ZO OSŽ a členy RK ZO OSŽ.

Účastnický poplatek u seminářů do tří dnů je stanoven na 300 Kč na osobu a u seminářů delších než tři dny na 500 Kč na osobu. Potvrzení o úhradě daného poplatku obdrží každý účastník u organizátorů školení.

Každý účastník obdrží zároveň potvrzení o účasti na semináři – možno využít 5203 odst. 2 písm. c) zákoníku práce. Refundace mzdy se ze strany OSŽ – ústředí neposkytuje.

Přednášková činnost bude zabezpečována členy lektorského sboru OSŽ – ústředí, případně externím lektorem. Seminářů (oblast hospodaření) se zúčastní rovněž členové RK OSŽ, se kterými bude možnost konzultovat tuto problematiku a činnost v působnosti RK OSŽ s důrazem na praktické příklady (kazuistiku).

O případných dalších akcích týkajících se vzdělávání funkcionářů a členů ZO OSŽ bude členská základna OSŽ včas informována.

»JÁCHYME, POZOR NA STROJE!«

Možná tyto řádky dočte do konce jen pár vzorných čtenářů, ale i tak doufám, že si někdo řekne: „No, jasně, bylo by fajn něco s tím udělat“ a nejen: „Hele, to je jako u nás!“

Tak tedy... v dobách dávných, kdy na práci byl nejčastěji potřeba šroubovák, vazelína a kladi-vo, kde se vzaly, tu se vzaly, vyrostly malé dílny a velké továrny, jak houby po dešti. Byly menší či větší, s pónkem, stolní vrtačkou, bruskou, pákovými nůžkami, a ti šťastnější v nich měli dokonce i strojní pilu, ohýbačku na plech, výheň, soustruh, buchar, hoblovku a jiné zajímavé poklady. Svět se změnil, lidí v provozech ubylo a nahradili je kluci s měřicími přístroji, počítačovi nadšenci, nové technologie a firmy zblízka i zdaleka, jen ty skryté kouty se stroji plné pavučin nám někde tak nějak zůstaly na krku.

Proto bych vám tímto článkem ráda malinko připomněla, jak kdysi tyto provozy vypadaly a jak by tedy vypadat měly i dnes. Tak zaprvé – bylo v nich čisto a útulno – starší ročníky si jistě vzpomenou, že po ukončení práce a o pracovních sobotách se uklízelo nebo to za úkol dostali během týdne mladšové. Někdo se občas postaral i o stroje – měl je na starost, promazal je, seřídil a dal výstražné tabulky, pověsil ochranné brýle a okolo namaloval žlutou čáru, i když často ani netušil, že je to pracovní prostor stroje. Za druhé – vedoucí měl ve skříni přihrádku s návody a průvodní dokumentací a nově přichozí byli podrobeni zkoumání, jestli umí stroje a další zařízení obsluhovat – pokud ne, byli rychle zaučeni, aby se neflákali a přiložili ruku k dílu. A za třetí – byla to samozřejmost...

Bohužel, v dnešní době se kolem starých a mnohdy v koutě zapomenutých strojů chodí po špičkách a dělá se na nich, dokud se nerozpadnou, a to bez ohledu na bezpečnost práce

a říká se tomu úspora. Základní pravidla pro provoz strojů určuje obecně zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, svým požadavkem odkazujícím na povinnost zaměstnavatele vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky a také částí § 103, podle kterého je zaměstnavatel povinen zajistit zaměstnancům školení, která doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce – tedy v našem případě povinnost zaměstnavatele zaměstnance zaškolit i pro práci na jakémkoliv technickém zařízení. Podrobněji o podmínkách provozu strojů je psáno v zákoně č. 309/2006 Sb. a jeho prováděcím nařízením č. 378/2001 Sb. Podle této legislativy má zaměstnavatel za povinnost, mimo jiné mít provozní a průvodní dokumentaci stroje (pokud není, tak zhotovit místní provozní bezpečnostní předpis), má zajistit dostatečný manipulační prostor kolem stroje, funkční ochranná zařízení, nouzové zastavení stroje, výstražné a informační značky a bezpečnostní informace a popsat zakázané manipulace pro práci. Mezi další povinnosti zaměstnavatele, které jsou dané, patří i zajištění systému údržby strojů, včetně stanovení termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, a termínů jejich údržby a oprav. Abychom předešli nedorozuměním, je nutné si v tomto místě říct, že naše legislativa zahrnuje jakékoli stroje, technická zařízení, přístroje a nářadí používané při práci pod pojmem pracovní zařízení a používání pracovního zařízení popisuje jako jakoukoli činnost zahrnující jeho spouštění nebo zastavování, stejně jako jeho provoz, dopravu, opravy,

úpravy, údržbu a obsluhu, včetně čištění. Kontrola na (pracovních) zařízeních musí být dle zákona prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak (častěji). Provozní dokumentace zařízení pak musí být uchovávána po celou dobu provozu konkrétního zařízení.

Řekněte, jaké je právě vaše pracoviště? Jaké je prostředí, ve kterém se velkou část života pohybujete? Je bezpečné a neohrožuje ničí zdraví? Vidíte nedostatky a závady nebo nemáte jistotu?

No taaak, svěťte se nám... my, svazoví inspektoři z oddělení BOZP OSŽ Ú jsme tu pro vás, a právě pro tyto případy!

RAIL BUSINESS DAYS NABÍDL

Pod heslem VÍCE NEŽ VELETRH, VÍCE NEŽ KONFERENCE se ve dnech 7. až 9. června představil v Brně největší mezinárodní veletrh se zaměřením na kolejová vozidla, moderní technologie a železniční infrastrukturu v České republice.

Jedinečné spojení veletrhu s expozicí zahrnující fyzická kolejová vozidla, odbornou konferenci a nerušeným osobním setkáním v jediném areálu nabídl efektivní příležitost prezentace společnostmi zabývajícími se kolejovou dopravou a jejich posílení obchodních vztahů v rámci železničního prostředí.

Akce byla určena především výrobcům kolejových vozidel, provozovatelům železniční osobní i nákladní dopravy, vývojovým a výzkumným subjektům, veřejným dopravním institucím, odborníkům, studentům a médiím. Na své si leťos přišli i návštěvníci z řad široké veřejnosti, pro které byla určena veletržní část akce.

Hlavní cílem akce však byla prezentace s důrazem na obchodně kontraktaci aktivitu. Nabídl cílenou prezentaci společností a novinek, posílení obchodních vztahů, sdílení aktuálních informací napříč oborem.

Oborovou specifikací byla železniční kolejová vozidla pro osobní a nákladní dopravu, příslušenství železničních kolejových vozidel (komponenty, interiéry a další),

provozovatelé železniční kolejové dopravy, infrastruktura železniční kolejové dopravy (stavba, provoz, údržba, údržba a revitalizace kolejových vozidel, informační technologie, telekomunikace, služby pro železniční dopravu, řízení dopravy a bezpečnost, logistika a expedice, vývoj a výzkum, vzdělávání a školství, veřejné organizace a instituce a manipulační technika).

„ZAČAL JSEM JAKO UČEŇ...“

Po třetí se v krátké době vracíme k jednání VIII. sjezdu Odborového sdružení železničářů, kde mimo jiné došlo také k ocenění dlouholetých funkcionářů a končících členů Ústředí OSŽ. Připomeňme si, že mezi oceněnými byli rovněž členové NeRV, a to Miroslav Novotný, Pavel Štiller a Oldřich Sobol, ten jako končící člen Ústředí OSŽ.

A právě nyní tedy nastává chvíle, abychom mu položili několik otázek o jeho pracovní činnosti v rámci neustálé obnovy a modernizace železnice a dalších s ní souvisejících pracovních činnostech a hlavně o jeho odborových aktivitách, které vedly k funkci předsedy Výboru OSŽ OHLA ŽS a dalších funkcích ve vedení Odborového sdružení jako celku. Ptejme se tedy na to, jakými pracovními profesemi prošel, než se stal odborářem na plný pracovní úvazek.

Oldřich Sobol: „U mě je to asi jednoduché, protože jsem se po základní škole v roce 1975 hlásil na učiliště bývalého Železničního stavitelství u nás v Moravském Krumlově na obor elektromontér rozvodných zařízení. Jelikož ale tento obor v Moravském Krumlově nebyl, tak jsem nastoupil na školu ve Valticích, kde bylo železniční učiliště a hlavně obory elektro. Po skončení učňovských let jsem k 1.7.1978 nastoupil k firmě ŽS kde jsem vlastně doposud. No a při nástupu do pracovního poměru jsem se hned přihlásil do ROH, kde jsem vlastně taky dodnes.“

Vy jste se nejen v brněnském Železničním stavitelství vyučil elektrikářské profesi, ale jste rovněž pamětníkem stavby jeho administrativní budovy, která sloužila společnosti vlastně až do minulého roku. Je to tak?

Oldřich Sobol: „Ano, je to tak. Dokonce si tato otázka připomněla perličku z učňovských let, když jsem pracoval v rámci praxe druhého a třetího ročníku právě na stavbě zmíněné administrativní budovy na brněnské Burešově ulici. Chodili jsme tehdy na obědy do nedaleké restaurace Szeged a já si hrdě poručil maďarský guláš s pěti. Už při objednávce se číšník Gejza, dodnes si pamatuji jeho jméno, zarazil a zeptal se mě, zda opravdu s pěti? Tak jsem to samozřejmě

potvrdil a čekal. Když mně objednané jídlo donesl, tak na jednom talíři byl gulášek s velkou koulí knedlíku a na druhém byly ty obří koule ještě čtyři. V tom okamžiku jsem pochopil nechápavý dotaz číšníka, zda opravdu s pěti? Samozřejmě ty čtyři odnesl zpátky do kuchyně.“

Kdy jste začal být aktivně činný v odborech?

Oldřich Sobol: „Pojem aktivní odborář mám chápat jako, až kdy jsem začal třeba pracovat v ZV ZO OSŽ, nebo kdy jsem vstoupil do OSŽ?“

To nechám na vás...

„Tak to si už přesně nepamatuji, ale nejspíš to bylo až po transformaci firmy ze státního podniku na akciovou společnost myslím roku 1992–3?“

Jaké problematice jste se věnovali? Železniční stavitelství Brno procházelo mnoha nelehkými obdobími. Dokonce docházelo i k propouštění zaměstnanců. Našli jste i v této situaci pozitivní řešení?

Oldřich Sobol: „Firma procházela několika různými změnami a vždy to neslo něco pozitivního, ale i negativního, jako bylo vždy hlavně propouštění zaměstnanců. Určitě jsme se vždy snažili zachraňovat prvně zaměstnance, kteří byli v řadách naší odborové organizace a potom zaměstnance. Ne vždy se nám to vše podařilo vyřešit k naší spokojenosti, ale to je už prostě úděl dnešní doby a také naší nelehké odborové práce.“

Když se situace zlepšila, začali jste se v rámci firmy věnovat sportovním aktivitám. O co šlo?

Oldřich Sobol: „Musím hned na začátku na tuto otázku sdělit, že jsme měli u nás na závodě či potom v divizi štěstí na všechny ředitele, kteří nějak neměli daleko ke sportu a naši aktivní činnost docela i podporovali. Jako jeden příklad bych chtěl vzpomenout na ředitele Ing. Petra Slácala, který nám hodně fandil a například na podnikové sportovní hry nám umožnil třídní soustředění pod vedením bývalého brněnského fotbalisty Mirka Stainhausera včetně domluveného zápasu s domácím mužstvem Rouchovan. No a samozřejmě jsme ty následující sportovní hry vyhráli a on nám na vyhlášení výsledků dove-

zl bednu šampusů a vítězných doutníků. Oslava byla velkolepá a dokázali jsme se i vžít do role profiků, co když něco vyhraji, tak umějí také oslavovat. Za jeho ředitelování jsme dokonce jako firma pořádali v červnu roku 2004 s vedením OSŽ republikové mistrovství ve fotbale u nás v Moravském Krumlově a v Rakšicích. Turnaj se všem moc líbil a dodnes když se setkám s některým ze zúčastněných, tak opravdu na tuto celostátní akci vzpomínají jen a jen v dobrém. Podařilo se nám u vedení města zajistit všem účastněným mužstvům návštěvu výstavy velkoplošných obrazů Muchovi Slovanské eposy. Jen výsledkově se nám to jako pořádajícímu mužstvu moc nepovedlo a konečně šesté místo nás moc netěšilo.“

Vy jste se ale podstatně dlouho věnoval sportu rovněž osobně. Mám dojem, že nejvíce fotbalu. Je to tak?

Oldřich Sobol: „Musím uznat vaši paměť, je to přesně tak, fotbal patřil a stále patří k mým nej... koníčkům, i když už ne aktivním. U nás v Petrovicích u Moravského Krumlova se fotbalový oddíl založil v roce 1979, a tam jsem taky vlastně celou kariéru odehrál, pak nějaký čas odtrénoval a dnes i vedu jako místopředseda našeho TJ a o fotbal se tam s kolegy starám. Dokonce jsme letos už jedno kolo před koncem sezóny 21/22 vyhráli a rozhodujeme se, zda postoupit do vyšší skupiny či zůstat v naší základní IV. třídě OFS Znojmo.“

Od sportu můžeme přejít ke kultuře. Železniční stavitelství Brno, ať už v jakékoliv době, kdy se postupně měnilo až na akciovou společnost vlastněnou zahraničním partnerem, dost významně sponzorovalo Městské divadlo v Brně. Přinášelo to výhody také zaměstnancům společnosti?

Oldřich Sobol: „Kultura u naší firmy byla a je stále nějak spojená s brněnskými divadly. Pro MěDB jsme dokonce jako firma vlastně stavěli novou hudební scénu a taky divadlo sponzorova-

V OHLA ŽS se také pravidelně zábavnou formou věnují dětem svých zaměstnanců

Foto: Jan Buchta

li. Toto divadlo je myslím opravdovou chloubou na nás v ČR. Naše firma se podílela i na rekonstrukcích divadel pro nejmenší diváky Radost, následně i Reduty a v neposlední řadě i na rekonstrukci Janáčkova divadla. Samozřejmě z této spolupráce vyplynula a stále nějak plyne i možnost volných vstupenek pro naše zaměstnance."

Na závěr se můžeme věnovat rekreačním zařízením. Těch jste neměli málo. Jaká je situace nyní?

Oldřich Sobol: „Jsem rád, že se i na tuto otázku dostalo a taky mohu sdělit, že většina našich rekreačních zařízení stále patří firmě, která se o ně v poslední době dobře stará a postupně se i obnovují a zvelebují jak prostory uvnitř tak i venkovní prostory. Mezi naše zařízení s celoročním provozem patří, jak já říkám, vlajková loď (kam taky pravidelně každý rok jezdíme), chata v Jeseníkách ve vesnici Ostružná I s kapacitou 37 lůžek (tady se během nelehké doby covidu, kdy se na tuto chatu nejezdilo a během našeho stěhování z Burešovy ulice v Brně se vyměnil veškerý nábytek na všech pokojích), pak Ostružná II. Další RZ s celoročním provozem

máme v Beskydech na Ostravici chatu Ostravice pro sedm osob. Mezi naše sezónní (provozujeme je od května do září) rekreační zařízení patří dvě chaty na Vranovské přehradě na Bítově – oblast Kopaninky, dále je jedna chata Rendlíček na Vysočině nedaleko obce Pokojov a další je v jižních Čechách nedaleko Jindřichova Hradce v osadě Malý Ratmírov (toto zařízení se skládá ze čtyř buněk po čtyřech postelích). Vzpomínám si, že jsem osobně pracoval ještě na stavbách „rekreačky“ v Českovicích u Blanska dnes hotel Panorama a Hluboká nad Vltavou- Zámostí dnes Hotel Barborka. Tyto „rekreačky“ se prodaly, ale co vím, tak fungují. Dokonce na Barborku si občas rád zajedu, ubytuju se tam a setkáváme se s našimi bývalými zaměstnanci. Současným majitelem je vnuk našeho bývalého správce objektu Ládi Smetany."

Možná jsme stihli zachytit většinu oblastí v aktivitách společnosti OHLA ŽS, ale jedna otázka mě ještě napadá. Vaše společnost bude letos slavit významné kulaté výročí sedmdesáti let od svého vzniku. Co k této příležitosti připravujete?

Oldřich Sobol: „Tak tato záležitost je teď opravdu velkou akcí, co nás čeká. V říjnu to bude 70 roků od založení společnosti Železniční stavitelství až po dnešní dobu si to myslím zaslouží. Jelikož jsem členem přípravného výboru celé akce, tak bych asi nechtěl a neměl nic prozrazovat, jen mohu všem za sebe sdělit, že to bude opravdu něco, na co budeme dlouho vzpomínat (teď myslím hlavně ty pozvané a zúčastněné). Je jasné, že se na akci nedostanou všichni současní natož minulí zaměstnanci, protože by se asi nenašel takový prostor, ale mohu prozradit, že se chystá vydání nějaké vzpomínkové knihy či almanachu. Osobně jsem se účastnil několikahodinových sezení v Zemském archivu v Brně, kde jsme si mohli prolistovat a ofotit dokumentaci a fotky z období, kdy ŽS byl ještě státní podnik (1952–1992) a mohu jen sdělit, že to bylo parádní vzpomínání si na časy minulé. Věřím, že se celá akce k jubileu vydaří a budeme mít zase na co vzpomínat a taky být hrdí, že jsme součástí naší společnosti OHLA ŽS, a.s."

Děkuji za rozhovor!

Sport

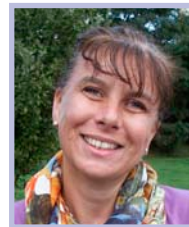

36. sportovní hry OHLA ŽS

V pátek 20. května se tradičně zúčastnili zaměstnanci společnosti OHLA ŽS již 26. sportovních her OHLA ŽS, které se konaly v rekreačním areálu Baldovec. Podobně jako loňský jubilejní 25. ročník v říjnu loňského roku (přesunutý z tradičního květnového termínu kvůli pandemickým omezením), se tato akce po všech stránkách opět vydařila. V krásném prostředí baldoveckého areálu se sešlo 160 účastníků z řad všech divízi společnosti, ředitelství a OHL ŽS Slovakia. Dobrá nálada a týmová atmosféra povzbudily účastníky k vynikajícím sportovním výkonům v disciplínách fotbal, volejbal, koloběžková štafeta, disk golf a dobrodružná hra. Jednotlivá sportovní klání se konala po celý den v několika blocích a v závěru dne pak proběhlo slavnostní vyhlášení vítězů a jejich ocenění. V dobrodružné hře zvítězil tým OHL ŽS, v koloběžkové štafetě tým M240. Mezi ženami byla v disk golfu nejlepší Lucie Krívohlávková, mužům vedl Michal Basaraba. Volejbal a fotbal tentokrát ovládl tým ředitelství. Putovní pohár Sportovních her OHLA ŽS bude absolutnímu vítězi her předán na společenském setkání při příležitosti slavnostního oceňování zaměstnanců v první polovině příštího roku. Ještě jednou gratulujeme všem vítězům oblíbených i nových soutěžních kategorií a ceníme si toho, že se celá akce nesla v duchu dobré nálady a zdravé rivality mezi jednotlivými týmy. Není divu že se již nyní všichni těší na příští ročník této skvělé tradiční sportovní akce.

Bára Hocková

Milé čtenářky a čtenáři,
několik následujících kapitol věnuji stále aktuálnímu onemocnění nejen plic ale i jiných orgánů.

Tuberkulóza (TBC) – je infekční choroba, která může postihnout kterýkoliv orgán, nejčastější orgánovou lokalizací jsou plicí 80–90%. I přes výrazný úspěch terapie a prevence choroby zůstává tuberkulóza v ČR i v současné době zdravotnickým problémem s incidencí 18 případů na 100 000 obyvatel za rok. Po ukrajinské uprchlické vlně tato čísla výrazně vzrostou. O závažnosti choroby svědčí globální údaje WHO. Jedna třetina populace je tuberkulózou infikovaná, 20 miliónů je nemocných a u 3 miliónů osob je každoročně příčinou smrti. Tuberkulóza – dříve velmi obávané onemocnění, často končící smrtí. Ještě v první polovině 20. století prakticky nevyléčitelné. Film Učitel tance nebo knihy od E. M. Remarquy se tuberkulózou jen hemží.

Etiologie: nejčastějším **původcem je Mycobacterium tuberculosis**. Infekce bovinní tuberkulóza (Mycobacterium bovis) u nás prakticky neexistuje po likvidaci hovězího dobytka infikovaného tuberkulózou. Onemocnění mykobakterií – klinicky, rentgenologicky, morfologicky je stěží odlišitelné od klasické tuberkulózy (atypická, netuberkulózní).

Mycobacterium tuberculosis – Kochův bacil. Velmi pomalu se množí. Má značnou odolnost proti imunitnímu systému, to je hlavní potíž.

Robert Koch, slavný německý mikrobiolog 19. století. Nositel Nobelovy ceny za medicínu a fyziologii 1905 „za výzkumy a objevy týkající se tuberkulózy“. Pracoval jako praktický lékař, při praxi si doma zřídil laboratoř, ve které prováděl bakteriologické pokusy. V r. 1876 dokázal, že původcem antraxu (uhlák, sněť slezinná) je *Bacillus anthracis*. V r. 1882 objevil původce tuberkulózy *Mycobacterium tuberculosis*, přineslo mu to světovou proslulost. V Egyptě a v Indii zkoumal příčiny epidemií cholery. V roce 1883 ohlásil, že choleru (nebezpečné průjemové onemocnění) způsobuje *Vibrio cholerae*. V roce 1891 byl jmenován ředitelem nově zřízeného Institutu infekčních nemocí (dnes známý jako Institut Roberta Kocha). Je autorem obecných pravidel, určujících vztah mezi nemocí a mikroorganismem – Kochovy postuláty. V roce 1896 oznámil objev tuberkulinu, který se ukázal být neúčinný lék, jeho vedlejší účinky vedly k úmrtí pacientů. Později se tuberkulin osvědčil jako účinný diagnostický prostředek.

Patogeneze: zdroj nákazy je u nás v současné době téměř **vždy nemocný člověk**, méně domácí a hospodářské zvířectvo.

Přenos nákazy se uskutečňuje cestou:

***Inhalační, kapénkovou formou**, při kontaktu s nemocným tuberkulózou, nejčastěji.

***Přímým kontaktem, tzv. inokulační forma**, ojediněle profesionálního původu (veterináři, pracovníci v pitevních).

***Infekcí alimentární cestou** se zabránilo likvidací infikovaných zvířat v celostátním měřítku v r. 1968.

Primární tuberkulóza: Je výsledkem prvního kontaktu hostitele s mykobakteriální infekcí u osob, které se nepodrobily BCG vakcinaci (vakcína *Bacillus Calmette-Guérin* / BCG/ je vakcína proti tuberkulóze, pojmenována po svých vynálezcích Albertovi Calmette a Camille Guérin). Mykobakterium tuberkulózy se za vhodných podmínek (aerosol s velikostí kapek 1–5 µm, obsahujících asi 5000 mykobakterií) dostává inhalační cestou do plic, zde se množí, vyvolává-li lokální zánět (primární infiltrát), nemusí se projevit v klinickém ani rentgenovém obrazu. Během několika hodin se mykobakterie šíří lymfatickými drahami do okřeskových uzlin, které se zvětšují a spolu se zánětem v plicích vytvářejí primární tuberkulózní komplex.

V plicích bakterie napadnou malý okresek tkáně (tzv. primární infekt) a jednu plicní lymfatickou uzlinu (primární infekt + napadená uzlina se nazývá primární komplex).

Primární tuberkulóza proběhne převážně v dětském věku, ojediněle u dospělých osob (pozdní primární tuberkulózy). **Další průběh:**

+Ve většině případů 90% dochází v důsledku rozvoje buněčné imunity ke spontánnímu zhojení a jedinou známkou prodělané primární infekce je vznik přecitlivělosti na tuberkulin (po 4–6 týdnech). Je známkou latentní tuberkulózní reakce.

+Progresivní primární tuberkulóza je lokální komplikací primárního komplexu. V plicích s rozvojem přecitlivělosti podléhá primární infiltrát kazeifikaci (koagulační nekróza tkáně) popř. kavernizaci (dutinový rozpad plicní tkáně) a tuberkulóza se šíří per continuitatem, při periferní lokalizaci s možným rozvojem pleuritidy (zánět pohrudnice). Uzlinová tuberkulóza může způsobit bronchiální stenózu s poruchou vzdušné pasáže, event. komunikaci mezi uzlinou a bronchiálním stromem (lymfadenobronchiální perforace) vede k bronchogennímu šíření tuberkulózy a ke vzniku segmentálních lézí v rentgenovém obrazu (epituberkulóza).

+Během vytváření primárního komplexu a po několika dalších měsících se mykobakterie šíří krevním proudem do nových lokalit v plicích a do jiných orgánů. Toto hematogenní šíření (časná primární generalizace) se v závislosti na množství myko-

bakterií nemusí klinicky manifestovat (latentní, abortivní forma) nebo se projeví ve formě meningitidy, často v kombinaci s miliární tuberkulózou (do 4 měsíců po primoinfekci) nebo vznikem exsudativní pleuritidy (3–12 měsíců po infekci).

Postprimární tuberkulóza vzniká u osob již infikovaných (senzibilizovaných) obvykle řadu let po primomanifestaci. Sekundární (chronická) forma tuberkulózy vzniká:

+Při další exogenní infekci, tj. inhalaci nových mykobakterií. Podkladem je masivní expozice profesionální nebo familiární (superinfekce).

+Častěji je progrese nebo reaktivace primární tuberkulózy, tj. plicní nebo uzlinové komponenty primárního komplexu, popř. vznik extrapulmonální tuberkulózy v orgánech postižených při dřívější časté hematogenní infekci (endogenní exacerbace). Podkladem reaktivace (obnovení, opětovné uvedení do aktivního stavu) je perzistence (přetrvávání) mykobakterií, jejich rozmnožování. Mykobakterie mají tendenci množit se v místech největší kyslíkové tenze tj. v plicích vrcholech, růstových zónách dlouhých kostí, v ledvinách (orgánová predispozice k tuberkulóze). Ke klinické manifestaci dochází tímto způsobem až po různě dlouhém období latence, která trvá řadu let (při kostní tuberkulóze v průměru 3–5 let, při ledvinové 8–10 let). Postprimární tuberkulóza je choroba dospělých a většinou izolovaným orgánovým postižením (plicí, jiné orgány – mimoplicní tuberkulóza).

Vývoj nemoci:

1. Imunitní systém u primárního komplexu bakterie zastavil nebo ji dokonce zcela zničil. Pokud nebyla infekce zcela zničena, může se stát, že při oslabení jedince dojde k následujícímu:

2. U jedince s oslabenou imunitou (dítě, nemocný, starý člověk) se mohou bakterie rozšířit po celém organismu a postiženého rychle usmrtit.

3. Vznikne klasická forma spojená s kašlem a chrlením krve, kterou známe z filmů a povídek. Vzniká klasický granulomatózní zánět – imunitní systém je dost silný, aby zabránil rozšíření po celém těle, ale není dost silný (vzhledem k odolnosti bakterie), aby její šíření zcela zastavil. Bakterie se postupně šíří plicemi, kde s ní imunitní systém neustále bojuje. To je problém – většina lidí ublížil a zabíjel je vlastní imunitní systém, nikoliv bakterie. Buňky imunitního systému ve snaze bakterii zničit vybičují své schopnosti a do okolí začínou vylučovat obranné látky. Tyhle toxické sloučeniny začínou ničit buňky vlastních plic. Pokud by se imunitní systém vyčerpal, může nastat stádium 2.

Proč za vínem na Slovácko

Vinaři, vinohrady, vinařské sklepy jsou svěbytným světem Slovácka. Světem, který Vás uvítá svou pohostinností, otevře srdce a nabídne zážitky, které jinde nenajdete. Je to sklenička vynikajícího vína, vinařské stezky a unikátní sklepy. Není to jen víno, jsou to jedinečné památky, folklor, nádherná příroda i zábava a především pohostinní lidé. V současné době pak především cykloturistika.

Slovácko je kraj vinařské turistiky zaslíbený. Vesnice a sklepní uličky jsou pestrou ukázkou lidového stavitelství. Muzea dokumentující historii vinařství na Slovácku nabízí ochutnávky vín i ukázky historického nářadí, nádob a krojů vinařů. Chuťová pestrost a rozmanitost slováckých vín pramení z rozličných půdních a teplotních podmínek této největší vinařské podoblasti.

Teplé podnebí a rovina Podluží přejí vínům, které dosahují vysoké cukernatosti, naopak na Kyjovsku se vína vyznačují pestrou odrůdovou skladbou a jsou jadrnější. Výše položené vinice na úpatí Bílých Karpat a v Podchřibí dávají plná vína s osvěžující kyselinkou.

Slovácko je kolébkou desítky nových odrůd. Píle a trpělivost zdejších šlechtitelů stály u zrodu jedinečných domácích kříženců, které obohatily sklepy po celé Moravě. Je třeba jme-

novat Muškát moravský, temné ovocné víno Cabernet Moravia, stejně tak Modravu, Fratavu. Velkopavlovicko má zase André, na Mikulovsku pak Pálavu a Aurelius.

Na Slovácku najdete soubory sklepních staveb na Moravě. Vinné budy ve Vlčnově a Veleťinách jsou památkově chráněné soubory lidové architektury. Znamé jsou od nepaměti Mařatice, Plze v Petrově nebo sklepy na Staré Hoře v Blatnici pod Svatým Antonínkem a další a další. Vinařské tradice, košty vína a otevřené sklepy nejsou nikde živější než na Slovácku. Barevnost krojů, cimbálová muzika, zpěv a tanec doprovází všechny slavnosti. Ve Strážnici, Uherském hradišti i Kyjově.

Cykloturisty pak lákají Moravské vinařské stezky, které pokrývají celou jihovýchodní Moravu, /Uherskohradištská, Kyjovská, Bzenecká, Mutěnická, Strážnická, Podluží, Velkopavlovická, Mikulovská, Znojemská a Brněnská/. Návštěvníkům se pak nabízí možnost výběru jednodenních i vícedenních výletů za poznáním folkloru, vína a památek, a to na trase dlouhé téměř 1200 km. Cyklojízda při příležitosti otevírání a zavírání sezony na stezkách se účastní stovky cyklistů z celé republiky, jako například tematických výletů Giro di vino nebo Tour de burčák. Možnosti ubytování, stravování a služeb pro cyklisty splňu-

jí podmínky projektu „Cyklisté vítáni“.

Cyklisté vítáni!

Příště: Něco více o výše uvedených vínech a oblastech – „Ochutnejte a bavte se!“

Vinné sklepy Kudlovice

Fotografie: archiv autora

Na cesty vyrážíme v době prázdnin a dovolených nejen do našich českomoravskoslezských oblastí, nýbrž také často do zahraničí.

A proto je třeba dávat si pozor na jejich onakosti. Dnes už je v rámci Evropské unie dost záležitostí upraveno společně, ale není tomu tak vždy.

Tak třeba sousední Německo. Rychlost jízdy na dálnici je tam až na nějaké úseky neomezena. Proto se tam mohou naši miliardáři prohánět rychlostí, která přesahuje magickou čtyřstovku. Ale i ti ostatní tam mají možnost zajet si rychleji, než to umožňují naše zákonné předpisy. Jenže ouha. Když se to německým policistům nebude líbit, najdou si něco jiného, aby vás zastavili a zkontrolovali. Třeba sluneční brýle. Zdá se vám to podivné? Může, ale stejně se s tím nedá nic dělat. Policisté zkontrolují

intezitu jejich zabarvení a běda vám, jestli jsou příliš tmavé. Pokuta vás nemine... a vůbec není malá. Činí 75 euro! A to ještě budete rádi, že vás neposlali na kontrolu k očnímu lékaři, nebo nenechali čekat na odbornou expertizu.

Ani ve Francii si při silniční kontrole příliš neoddechnete. Hrozí tam pokuta za hlasité poslouchání hudby v autě, neboť můžete přeslechnout vozidla záchranného systému. Pokuta za to činí až 130 eur, pokud navíc hudbu posloucháte prostřednictvím sluchátek. Pokuta vás stejně jako u nás nemine při telefonování, ve Francii navíc i za poslouchání mluveného slova. Ovšem trestá se zde také kouření v automobilu, to v případě, že vezete dítě nebo těhotnou ženu. A pokud máte v řidičském průkazu napsáno používání brýlí, musíte mít v příhradce ještě jednu náhradní.

Ale rovněž u nás se přitvrzuje. Ministr dopravy Martin Kupka plánuje přísněji postihovat odmítnutí dechové zkoušky či nepředložení řidičského průkazu při nehodě. Zatímco nyní hrozí pokuta 25 až 50 tisíc korun, podle některých expertů by se měli řidiči pod vlivem postihovat stejně, jako by jim byla v krvi zjištěna maximální hodnota alkoholu. Trest je pak až tři roky vězení, pokuta jde do milionů.

A když jsme u pokut, nesmíme opomenout houbaře. Dejte si pozor na vzácné barevné hříby. Na jejich ochranu pamatuje zákon vyhláškou č. 395/92 Sb. Kdo utrhne například hřib královský (*Butyriobolus regius*) – vyznačuje se žlutou nohou a růžovým kloboukem – může dostat drastickou pokutu až 50 tisíc korun. Právnícké osobě ovšem hrozí až do výše jednoho milionu korun.

—mis—

AKTIVNĚ VYUŽITÝ ČAS

Ne každý tráví víkendy odpočinkem
v křesle s knížkou, nebo na gauči u televize

V poslední době je hodně vyhledávaný takzvaně aktivní odpočinek. A mezi takové místo, kde si přijdete na své, patří Jedovnice – městyso nacházející se 25 km severně od Brna v okrese Blansko.

Ústředním místem Jedovnic je vyhledávaná rekreační oblast u rybníka Olšovec. Nejen, že si zde zaplavete, zarybaříte, projedete na šlapadlech, lodkách či v posledních letech stále populárnějších padlleboardech, ale také mů-

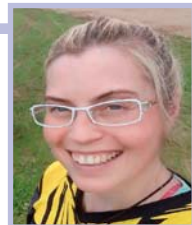
žete obdivovat tradičně se konající závody mistrovství světa v motorových člunech.

Nejsou-li vodní hrátky vaše priorita, zajděte si do okolních lesů, které nabízejí nespočet turistických tras nejen pro chodce a běžce, ale i pro cyklisty včetně zázemí pro singletraily v kempu Olšovec.

Pokud nechcete přespávat v chatkách, navádí. Kolem rybníka se nacházejí komfortnější penziony a jedno z velmi pěkných moderních míst je penzion Kůlna, který je vyhledávaný pro svatební hostiny, ale také fit víkendy pod vedením Káji Jarošové „My fitness life“. Kája pořádá fit víkendy několikrát do roka. A musím říci, že jde o aktivitou nabitou prodlouženou víkendy, kdy si zrelaxujete při Hatha józe, detox józe, protáhnete se při lekci zdravá záda a chodidlo. Zapotíte se při core treninku

a power józe a nebo večer před spaním navštívíte saunu a horkou káď ve wellness penzionu.

Sedíte-li tedy v křesle a přemýšlíte co s nadcházejícím víkendem, určitě zvažte možnost pohybové návštěvy vstupní brány do Moravského krasu.

Den dětí máme za sebou, před sebou prázdniny a dovolené... přejeme vám tedy nádherné a bezpečné léto!
Vedení NeRV, redakce a redakční rada

„...přijďte někdy ve dne, v noci je to tady ostře hlídáno!“

Kresba: Antonín Klech

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Vladislav Vokoun – OSŽ

Alena Kapounová – OHL ŽS TAPS

Zdeňka Prucková – ŽP Olomouc

Petr Dvořák – Skanska ŽS

Lukáš Chromek – OHL ŽS

Ing. Lenka Horecká – Drážní úřad

Ing. Antonín Jánoš – Drážní úřad

Pavlaína Zajíčková – TSS

Ilona Kačová – Skanska ŽS